

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIETAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . 2 céntims.
Fòra de Palma » . . . . 2 1/2 »
Números atrassats » . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S' envían es números á domicili, tant á dins Ciutat com á ses Viles, pagant per adelantat á s' Administració (carré des Call n.º 10), 1 pesseta á conte de 16 números.

TORRENTS Y TORRENTADES.

I.

May milló hora qu'are per di quatre paraules sobre aquest assumto, ja que tothòm les ha, sobre ses desgracies que per España causan es rius sortits de mare.

A Mallorca no més tenim rieres y torrents, que d'en any en any corren sense fè gayre destròssa; però no passen may mitja dotzena d'ivèrns sense que un ò s'altre digan: *jaquí som jò!*, fent gran naufratx.

S'esperencia es mare de sa ciencia; però entre nòltros, respècte de ses vengudes des torrents, encara no s'ha acreditat aquest adagi. Y sino, passetjauvos per qualsevòl des que tenen nomenada, á sa nòstra illa, y veureu seïnes de com no s'aprofitan gens ses llissons que desyare donan á n'es propietaris des terres per allà ahont passan.

No conversaréu amb cap missatge ni amb cap amo conradó, de mitjana edat, que no vos diga:—Ven, l'any tal, aquest torrent vengué tan gròs, que cuydá entrá dins sa clasta de ses cases; l'any qual, passá per su-demunt aquella marjada, y s'en dugué una sitja de carbó y tantes oliveres; y etc., etc.

Y si los demanau:—¿Y hé: y qu'heu fet per evità qu'un altre pich hey torn á darvos tan crescuts perjuys?—Vos contestarán, enconcantse d'espalles:—Y hòno! ¿y qu'hem de fè? axò sols succebeix una vòlta cada cinquanta anys...

Y veys aquelles terres, altre temps conrades, amb tres pams de codols y de reble, y ses oliveres dessustades, esperant qu'una altre plena de torrent, per carambòla s'en torn aquell fardatje, fentlo corre més avall, de cap á ses viñes ò sementés de ses possessions que sobrevenen.

Sa policia des torrents, no volera di qu'estiga abandonada, però tant s'en val! S'us y costum que pareix establida casi per tot arreu, es de que cada propietari confrontant fassi lo possible per

embarassá, estreñe ò engorgá ses aygos, amb s'ideá egoista y mal entesa de millorá sa séua hacienda.

Y axí es que veym es mòdo com se cuydan d'axarmá ets uyastres que néxen dins es llit des torrent, y quant arriba s'hòra los empèltan, y crexen garrovés ò auzines ò oliveres, qu'amb el temps posan una sòca de deu pams de ròtlo á n'es glop de ses aygos, aturant es buscays, y fentles arremoliná ò estendre de cap á n'es costats.

Axí es que veym, despues qu'una venguda ha dextat un matalás de molsa y terra conradissa, á sa vorera d'un revòlt plané, que l'amo ò es señó projectan ferhi una marjada ò una tanca, y sense més ni pús alsan parets com si haguessin fet un tracto amb so mateix torrent: tay d'aquí es téu, y lo demés es nòstro.

Axí es que veym, sembrá pollars á ses voreres; trèure pedreñ ò graves, á la babel-lana, tirarhi escombros, y altres mil abusos que molt rares vegades se capturan.

Y es resultat de tot axò es: que arriba un dia de xubascos y de fiblons d'aygo; es seregays y torrentons, tots á la una devallan desparats per entre petjes; es correntims de comes y turons s'estenen dins es planiòls més baxos vessant de rota en rota; ets aubellons de dins es comellás, esclatan amb ufanés, y tot, obrint cap-rechs y axamplant es jassos, se tira per mil bandes de cap dins es torrent que aumenta son caudal en pòchs minuts, y s'infla y puja de nivell y envest timbes avall amb un renou que causa feredat.

Mentres es cap de s'aygo tròba es rost llibert y ses axamples necessaries p'es séu curs, no hey ha perills que teme; es machs y bòtils saltan, y es buscays y sa fuyaca bullen mesclats devant amb s'escuma y sabonera ròtja, fent una bardissa á ses matexes aygos. Però arriba un revòlt estret, be sia per marjes que defensen es terré, be sia per peñes naturals; y allà s'aygo s'embassa, remunta es séu nivell, s'axampla p'es costats, salta s'obstacle, socava, empenh y desxernej ses rèls y

ses llàmbordes, fins qu'es cap-derré romp aquell frèu y envest amb major furia sense perdoná, ni auzines, ni barraques, ni ponts, ni carreteres, ni res que fassi nòsa á sa sempenta.

Llavò s'en dú ses garbes des sementés veynats, figueres, rèls amunt, y es bestia que tròba descuydat; llavò renta de terra ses marjades y colga dins sostres de pedreñ ses viñes més fruyteres; llavò fa mil parats, amb sos cimals y rames devant ets uys petits y aufegats des ponterrons, passantlos per demunt; y quant arriba al cap d'avall á dins ses hòrtes, arranca s'hortolissa, barretja es fruits de tota casta, y s'en ho dú á mar, qu'es lo derré que mata sa brivada.

Aquesta es s'història á poca diferencia de totes ses torrentades á Mallorca; pues, no volem parlá de ses vegades qu'han arribat á fè matx per dins es pòbles; tothòm sab que Palma, de temps nòstro heu pòt contá espantós; y no seria estrañ que si tornava ploure á la desfeta, la Rambla s'amarás un altre pich.

II.

S' article 31 de sa nòva *Lley d'aygos* española diu: «*Es domini privat* (propiedad particulá) *d'ets álveos* (terré que solen bañá durant ses vengudes ordinaries) *de ses aygos de pluja, no autorisa per fè res dins es torrents ni per construirhi òbres que pugan fè variá es curs natural de ses aygos en perjudici de terré; ò cuya destrucció causada per sa forsa de ses vengudes puga doné perjuys á prèdios, fábricas ò establiments, ponts ò poblacions d'aygos avall.*»

Apesá d'axò sa matexa lley concedex es dret de que cada propietari confrontant amb rieres ò torrents, puga fè òbres de defensa á ses voreres, amb s'intervenció de s'autoritat que correspon. (Articles 52 y 53.)

Es 74 diu: que «*Quant ses aygos repleguin dins un prèdio pedres, branquims ò altres objèctes qu'embarassant es curs natural pugan produhi embassades y negá terrés, ò desviá ses aygos, ò ocasioná qualsevòl dañ, ets interessats*

amenassats pujan exigir à l'amo d'aquell prèdio que decant s'estorb, ò que los ho dex remoure, y si hey hagués lloch à indemnissaciò, sia de carrech des qui causa aquells perjuis.»

Y per últim, s'article 178 expressa: que «*Quant es marjes jets en sech ò ses calsades y caps-rechs de tèrra, fetes per prende aygo ran de ses rieres, pujan essè causa d'inundacions ò de qualsevòl altre perjui p'es públich, s'Alcalde, d'ofici ò per instancia de part, una vegada comprovat es perill, manarà que se destruesquen aquelles òbres ò que se modifiquin, en quant sia necessari per destanear tot temor. Si amenassassin dañ à n'es particulars, aquests podrán reclamar devant s'Autoritat local; y si en romanguessin perjudicats, tendrán dret expedit per acudir à n'es Tribunals de justícia.»*

No'n copiam d'altres perque es citats son es que fan més al cas de s'assunto que tractam.

III.

Ara voldriam sebre nòltros, quants de Batles hey ha à Mallorca qu'han llegit aquesta Lley, pues per lo que se demostra à qualsevòl que se passetj per dins es torrents y ses rieres, ò no l'han llegida, ò no l'han entesa, ò sa derrera pussa que los pica es s'idèa de ferla compli.

Ja sabem que ténen moltes parts ahont atendre; però també ténen molts de respectes humans, y devegades qualque sort de tèrra marjada dins es mateix torrent que seria sa primera qu'haurían d'axellà.

Ja sabem que ses arcas de tots es municipis mallorquins son nius d'aràñes, però també es molt cert que per atendre à sa policia des torrents no se necessita més qu'un poquet d'eyma y, axò sí, molteta voluntat.

Y sino, que mos digan: tant de batzerà, jonquerà y romagués de dins es cauces, ¿no se farían nets dos pichs cada any en dos jornals d'un hòmo y mitx centim de llquets?

Ets abres veys ò joyes qu'estan de mitx à mitx dins es torrents, ò estenguent es séus cimals de banda à banda, ¿no se'n anirian rel y tot, fent una crida que digués: *si els amos de ses terres confrontants no los arrancan dins tres dies, se lleña serà des primé que los arribi?* (Axò s'enten despues qu'es Batle acompanyat d'un facultatiu hauria emblanquinat ses sòques des qui fessin nòsa.)

Es marjes que se tornan axecà en es mateix endret ahont cad'any los desfà sa torrentada ¿no podrian ferse un pòch més endins castigant sa gola des propietaris que malavetjan engrandi caséua, maldement sa tèrra des'veynat hey posi ses bestretes?

Aquesta general costum de dú à tirà ets escombros just dins es torrents, vo-

lera de la vila ¿no podria esvahirse imponent multes à tothòm arreu, fos es qui fos? (*)

Ah! tot axò, no hey ha cap dupte, se podria fé; però nòltros dexariam d'essè tan indolents y tan inimichs des bé comú còm som.

Aquí no hey ha més cera; s'esperencia no mos escaliva ni mos serveix de res; y per axò d'un any à s'altre n'hi ha d'escalabrats, pagant còm se suposa justs per pecadós. Qu'heu digan es pòbles que s'altre dia verén à Marjal, ses sòrts de moniatos netes de concèrt; camps sembrats de cànom plens de carabasses; monjets per dins s'alga de la mar, y tot fet una mescladissa y un desvèri, dexant à molts de pòbres sense sa cuyita, perque à n'es torrent de Muro li donà la gana de entregarse y passà fort y no't mògues.

Qu'heu digan ets esporlarins, fà uns quans anys, per quin estil es sementés més ben contrats, romangueren sense un grà de tèrra. Qu'heu digan per Sanseilles y altres pòbles; però, ¿y que n'hem de fé, si res mos descompassa, à nòltros gent fetjuda?

N'hi ha per un'estona d'aquí que ses autoritats municipals de sa nòstra illa prenguen sa quimera de fità es torrents y prohibi de bondeveres, que dins es séu cauce s'hi crien abres, y s'hi axequin pareties.

Per conte nòstro hem fet lo que deviam diguent en mallorquí aquests quatre mots; y perque ningú's cregui que los ha dictat una mira interessada, farém constà qu'es bens, propietat de L'IGNORANCIA, no confrontan per cap banda amb cap torrent; y quant venga es cas de adquirirne, malavetjarém que estigan à la part d'amunt.

A reveure, paisans lectors.

B. F.

SES MODES DES JOVENSANS.

«Que ses fadrines s'adornin y prenguen quimera per parexe guapes, no hey ha res que di...»

Lo qu'are aquí vuy escriure, Que no està bé molts dirán:

Ja's segú que trobarán

Que de malament fa riure.

En contra d'ets hòmos es

Lo qu'are vos tench à di,

Perque no los puch sufrí

Quant de nòltros diuen res.

Ells fan còm es de Sineu,

Y essè perfets tots se creuen:

Es gèp d'ets altres ja'l veuen,

Però no veuen es séu.

(*) Altres vegades hem denunciat aquest abus qu'ha estona dura entre es pont de Tiradò y s'hòrt de ca Doña Aynà, à sa Riera de Ciutat. Quant vé una plena gròssa, s'en dú totes ses terres y baleys fins à dins mar, regalantli mils de metros cubichs de concèrt que no favoreixen gayre sa netadat y es fons des nòstro pòrt.

D'ets adornos de ses dònès
S'en riuen, y fan molt bé;
Però ells, de mòdes, també
No's que no'n dūgnen de bones.

Sino, es séus capells mirau,
Y axò serà lo primé
Que de s'assunto diré,
Si amb paciència escoltau.

¿No veys de quanta calaña
Passetjan es derré pis?
Un còp negre, s'altre gris;
S'altre, coló de castaña:

Un còp petit, s'altre gròs,
S'altre, amb sivella ò plometa,
Esclafat ò fent punteta,
De seda ò paya d'arros.

De sa cania es séus colls
N'hi ha qualcun qu'es collera;
¿Y qu'en induen de verera,
Si d'es planxà surten molls!

¿Los veys amb colls de pell d'osos
Dins capòts enforinats?
Fins à n'es pèus ben bolcats
Rumbetjan fent de hòns mossos.

Si passam à n'es calsons,
Quant s'usa durlos estrets,
Ses comes d'aquests pollets
Semblan talment dos bastons.

Van lleugés còm à baldufes;
Però en comensà à axamplà;
Qualcun vos parexerà
Pagés de calsons amb bufes.

Cada un dú es séu anell
Tan gròs còm una patena;
Y penjoys pe'sa cadena
Gròssa còm un cabestrell.

Y n'hi ha qualcun qu'assegura
Formal, que fa molt seño
Gemelos, guyeta y bastó
En forma de ferradura.

No'n parlem d'es perruqué,
Que tots ne son parroquians,
Y encare son uns infants
Y es fan afeytà, y piou bé.

D'essencia de carabassa
Casi tots ells fan oló;
Perfum de nòva invenciò
Trèt p'es qui estudian massa.

Y si s'usa anà rissats,
Depressa còm à negrets
Se rissan galls y pollets,
Que semblan desesperats:

O sino, clenxa xapada
Y cabey's plans à lo Anfós,
Igual qu'un cap de tiñós,
Ben untadet de pomada.

Si s'usan prins es bastons,
Tots se compran sa vergueta
Doblegadissa y primeta,
Y hey jugan còm infantons.

O axuxí, ja'u han mudat,
Y entra per mòda un bastó
Just de tamboré majó:
¿Un hòn pom fá autoritat!

Tots ja saben fumá puros,
Dú ungles llargues, y uns ditòts!...
Y amb dos ò tres moneòts
Fan renòu d'unses y duros.

Polles, no acabaria may:
Ja basta per aquest pich;
Si deys qu'es fals lo que dich,
Mirauvos dins es miray;

Y m'hauréu de confessà,
Ja que tant vos reys de nòltros,
Qu'en ses mòdes, també à vòltros
Vos pertòca un bòn callà.

UNA SEUVATGINA.

COSTURES, COL·LÈGIS Y ALTRES HERBES.

(À SA MADONA DE SON QUALESEVOI.)

Si s'enveja fos tiña, Madòna, tothom duria barret. Vos al ménos, no vos escapariau de durne, perquè a enveja y à res més per havè vist à l'amo'n Pere posat en lletres de mòtlo, se pòt atribuhí es desitx que'm manifestau de que vos parli amb una carta sobre s'enseñansa de ses atlòtes.

No vos poreu pensá lo estret que me haveu posat en lo que'm demanau; perquè aquest es per mí un assunto tan embarriolat, que may en materia de faldes hey he vist tres passes llun. Are, hò y casat, si sa dòna s'hi empeña, com sab més que s'òli ranci, es capàs de ferme creure qu'es banchs ballan; primé, quant era fadri y festetjava, bèn aygos fresques ses atlòtes me podían doná entenent figures per llanternes.

Per altre part, no voldria de cap manera dexá de tení hò en vos, y no cregueu qu'heu fassa p'ès brossats y altres llepolies que solu envia à n'es qui son de la vostra; sino per creure que seria fácil prenguesseu com à desayre es que jò vos fés es sort, de lo qual resultaria que'm mirariau amb mal uy, y arribariau à fermhi mirá per l'amo'n Pere. ¡Ja's segú! Trobaria que som un gros-sé, pintariau à n'es vòstro hòmo Sant Cristòfol nan, no vos cansariau de repicá ets ays, y li donariau, si importava, refina de capsal fins à lográ ferme caure de la gracia. Tan acassats van per aquí es hòns amichs, que no's còsa de perderne un per dexá d'escruiure quatre esborranchs.

No cab à dins una carta, ni tampòch vos sabria dí à la menuda, tot lo que s'ha de fé per enseñá lo més profitós à ses atlòtes; sols puch mostrarvos, demunt, demunt, algunes de ses còses que à n'es méu entendre ò no se fan bé, ò se deuen remediá, tocant à lo que'm demanau.

Quant vagen ses nines à costura y vos recordeu de mirá si aprenen ò no, ficauvos ménos de lo qu'es costum de moltes marés en si ses atlòtes ja llitjen ò analisan un pòch, y molt més que no se sòl, en si saben fé calsa aviat y bé, ò cosí una camia sense que sa mèstra los ho embasti, ò los ho fassa desfè una dotzena de vegades. Reconveni ses vòstres fies si trobau que per culpa séua no aprenen de lletra; però reñau de hòn de veres quant vos presentin com à trabay fet seu uns calcetins de fil blanch que parexen de cotó blau, (tant los han rossegat per acabarlos), ò una camia de créa que sembla d'endiana negra, (axí l'han posada de taques y brut.)

Donau més importància à un mocadò

cosit y señat amb perfecció, qu'à una randa de ganxet ò à un solpassé d'aurat, perquè aquestes son bamberòyes en ses que s'hi gasta molt de temps, s'hi trèu pòch profit y passat mitx any, ja no se recordan ses nines de sa manera qu'heu varen fé.

Cada còsa à son temps y à Nadal neules. Si ses vòstres fies, pòch dèstres encara en ses primeres labors, s'empeñan en brodá un entredó ò fé una florera, persuadiules de qu'en sos dies ò mesos qu'hey emplearán, pòden cosí una bona partida de ròba blanca y perfeccionarse amb aquesta classe de trabay tan útil. No volgueu qu'en materia d'enseñansa vagen à salts y à borts, dextant feynes sense acabá perquè ja les puden, y comensantne de bell-nou qu'à n'es seu temps correrán sa matexa sort, ni que n'aprenan de molt difícils y qu'encara no son per elles, abans de sebre ses més senzilles y ordinaries; qu'axò es sa manera de sortí uns calaxos de sastre plens de tayadures y escapolons que fan molt d'embalum y no servexen per res.

May m'he pogut avení de qu'hey haja atlòtes molt corrents per brodá aquests paisatjes destorbarets qu'en diuen de *nips*, quant no saben ahont ténen sa mà dreta per planxá un rebosillo; y estich cèrt de que vos conexeu més d'una fadrineta que té un gran ayre per fé quadrets, canastretes y mil altres perendengues molt *mones*, y queda embadalida en ses estisores en sa mà, es dia que vol tayá un giponet de jèure. Quant s'arrisca à tayarlo, li passa qualque pich lo que contan que va succehí à un pòbre errat de contes de la Vila, que volguent ferse uns calcetins, l'hi resultá es primé un mariòtlo en quatre manegues. Diuen que no tengué lleguda ni fil per acabá es segon.

No sé si vos pasará p'ès cap aficá ses vòstres fies, quant sian majorettes à dins un col·lègi. Si les voleu llimá del tot, hò será que vos affluxeu d'elles un any ò dos y que fassau un esfors de bossa y paciència per enviarleshi. Allá les enseñarán de dibuix, y Déu vulga que no'l pèrdin à derrera un empleadètxo plé de mals vicis y qu'en canvi no tindrà ahont caure mòrt; aprendán de música, y Déu fassa qu'algun dia no vos axordin quant ménos estiguen per solfes; es fácil que cobrin gust en so vestí y ferse es puputs, fins à n'es punt de volerse enllimoná per aná à dú figures à n'es pòrch; podria essé qu'afinassen sa manera de posarse polvos y ferse malbé sa cara; d'usá pomades y bandolines qu'enceròlan amb tanta perfecció es mocadós y ses mantes; de dexarse ses ungles llargues y durles una vegada netes y moltes en rivets de dòl; y, per acabá, seria possible que sortissen tant *des-truides*, que vos, alabada en sa vòstra obra, donásseu es cap pe'ses parets, convensuda de que n'heu feta una com un còvo.

Si voleu, madòna, en s'enseñansa d'una fia enfilavos més amunt, feysla mèstra, qu'are s'usa; sinó que la major part de ses qui han acabat aquests anys últims no saben que s'han de fé d'es seu còs, perquè les falta col·locació ò no tenen dexeables. Quant veheu s'obra mòrta à dins ca-vòstra, qu'esquitxa ò se renega si li manau cèrtes feynes que no son per ella, *tota una mèstra*, aconso-lauvos pensant que ja teniu una fia se-ñora y que just falta un encax, ò guañá ses oposicions per está à demunt la ròda. Podria succehí que vos y ella morísseu de veyesa àntes de veure lluhí y trèure profit d'un títol qu'ha costat pena y doblés; però s'intenció fá'l cas, y... ¡se pèrden naus y galères!

Encara, si volguésseu, podria pujá un escalonet més; perquè en aquesta terra avuy en dia es permès que ses dònes prènguen ses carreres qu'antes sòls eran pròpies d'ets hòmos. No fá molt, vaig llehí que ja tenim una espanyola Doctora en Medicina y que n'hi ha un hòn grapat més qu'estudian de Mètje. No sé que pensaréu vos d'axò; però me figur que no tendria pit per enviá una fia à haverles, guinavet en má, en sos mòrts de l'hospital, desnús, afeytats de fresch y que fan una oloreta que no es d'aygo de colonia; com crech també qu'encara sou bastant *preocupada* per estimá més veure ses vòstres atlòtes metgesses més que metges.

Seguint es trohí qu'el mon ha pres, no s'ha de torbá molt es dia en que, entre mil altres còses, podrém veure per Mallorca atlòtes doctores en lleys. Greu me sab haverho de dí; però farà mal à sa boca d'es cò, toparse cada punt en dònes doctores dos pichs, y per afegitó missères dues vegades.

¡Ja'u será blau es festé!

UN D' ARTÁ.

FABULA.

Sovint he sentit contà
Qu'un pagés, una vegada,
S'estava dalt sa murada
Tranquil contemplant la má.

Uns sabatés, com el véren
Mirant tan embadalit,
S'hi arrambàren tot seguit,
Y riures d'ell volguèren.

—¿Que li trobau? (un va dí);

Per la vila, segons vetx,
No'n teniu cap de safretx
Tan gran com aquest d'aquí.

—Es cèrt, (los va contestá);
Però, si allà no s'estila,
Tampòch tenim à la vila
Tants d'ases per abeurá.

D'aquest pas, treysne, lectós,
Una màxima molt sana:
Que qualeu qui va per llana
Qualque pich s'en torna tós

MIRANIUS.

XEREMIADES.

Desque entram à s'hivèrn, es Conservatòri Balear ha tornat obrí ses classes de música.

Sa més numerosa es sa de cant y solfètx, que conta amb devés 230 dexebles, hòmos y atlòts, y una trentena de dònès.

Diuen qu'aquesta classe va tant bé y dona molt bons resultats. ¡Ja s' de rahó qu'hey vaja bé, amb professors tan intel·ligents y acreditats com Don Vicens Lloréns que la dirigeix, y Don Josèp Cañellas que li ajuda!

***

Y are es Conservatòri també ha acordat donà vetlades musicals, una cada setmana.

Fins al present ja n'ha donades dues. A sa primera, tot varen essè enhorabònes y mansballetes. A sa segona, diu s' *Isleño*, qu'hey hagué qualque pessa que sortí molt comsevuya, perque es sonadós duyan mal trempats ets esturments. ¿Y com axí?

Lo cert es que si aquestes funcions han de durà tot s'hivèrn, à una cada setmana, jò diria qu'una de dues: ò no haurán de sortí de sa parada de ses sebes, ò bé es mèstres y es coristes s'haurán d'esmolá ses ungles y llevarsho des dormí, fora gens de vèssa.

¡Ala envant, y ja 'u veurem!

***

Es trabays caritatius qu'activament se fan aquí en benefici de ses ciutats y viles inundades, donan fins are molt bon conte.

Qualsevòl mallorquí que llegesca ò haja sentit llegí es diaris d'aquests dies, sentirà segurament una gran satisfacció, de veure com tothom, y cadascú p'es sèu vent, malavetja à fè tot lo possible p'es bon resultat d'aquesta empresa patriòtica y humanitaria.

Ses Autoritats, ses Comissions parroquials y es Diaris, han rebut y reben encar' are importants donatius, en doblés, ròbes y altres efectes que sa caritat mallorquina envia à n'aquella desdixada gent de Murcia y d'altres poblacions qu'han tengut tan gran socayre.

Se van tocant tots es registres per aplegá recursos: captes, suscripcions, concèrts, funcions en es Teatro, vetlades artistiques, etc., etc. Tot axò, y encare més, s'ha fet ò se farà per tal objècte.

¡Benhaja un pòble que s'engrandex y s'honra, practicant sa gran virtut, sa caritat! Un pòble axí, prest ò tart n'ha de rebre una bella recompensa.

***

¡Es cap de cent anys! Pareix qu'ara volen tomá aquella paretòta d'es costat

de sa Llonja, y posarhi en llòch sèu uns retxats de ferro per guardá es jardinet.

Si aquesta mos surt vera, será cosa d'esclamá: ¡Ja era hòra!

***

A s'altre cap de mon, devés Occeania, hey ha un grapat d'isles que les diuen ses isles *de la Societat*. Si no 'u sabiau, ja 'u sabeu.

Ydò are una societat estrangera de Geografia vòl proposá una reforma, y es qu'a n'aquelles isles los baraten es nòm, y d'avuy endevant les anomenen isles Balears: y à sa nòstra isla de Mallorca la batien de nòu, y li digan *isla de la Societat*.

Per part nòstra, no hey ha res que dí.

***

D'axò parlàvem ara:

Ja está fundada y establida sa societat de Canalisació de ses aygos de Palma.

Li desitjam acèrt y que no *fassa aygo*.

***

S'ha constituída, fa pòchs dies, sa nòva societat mallorquina des Docks.

Tot li sia enhorabòna.

***

Otrosí digo:

S'ha fundada una nòva societat, *La Cortecera Mallorquina*.

¡Avench!

***

Altre matrimoni ha tractat:

Prest quedarà constituída sa nòva societat *La Futera Mallorquina*.

Déu fassa la gracia que nò sia aquesta sa derrera.

***

Alguns capitalistes de s'Arracó, que escluvivament se dedican à sa cria de endiòts y altres animals de ploma, tractan de constituirse en societat per obtenir des nòstro Ajuntament sa concessió y es privilegi d'establí una cria d'aneres y òcas dins es bassióts de Plassa, des carré d'Odon Colom, de Cort y des carré de Sant Miquèl. ¡Ganancia segura!

L'IGNORANCIA, si arriba es cas, ja té acordat prende tres ò quatrecentès accions, y llavò passetjarles pe'sa plassa de ses Copiñes, à veure si tròba uns quants batzòls que les hi compren, à n'es 50 per cent de prima.

¡Ja s' segú que no n'hi haurá per qui n' voldrà!

***

Tal com se presenta es temps, amb aquestes aygos qu'ha fetes, ja s' segú qu'es pagesos farán sa pipada plena. Per are, no pòt aná milló.

Lo que importa es que dur.

***

Escoltau es diaris d'aquests dies:

«Es convent de Sant Francesch aménassa ruína.»

«Es necessari, à tota còsta, conservá es preciós claustre de Sant Francesch.»

«Si no toman Sant Francesch, aviat tot allò farà un clapé.»

«Ara han fet fugí tothom qu'habitava dins Sant Francesch.»

«Ara s' Alcalde ha passat orde de tomarlo.»

«Ara no volen qu'el tomen.»

«Aviat el tomarán.»

«Ara primé han de sebre que costa es tomarlo.»

Después de tantes sandroyetjades, com vendrà la fi, meèm en Gelat ahont se ajaurá.

PORROS-FEYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Tal farás tal trobarás.*

SEMBLANSES.—1. *En que té coll y no té cap.*—

2. *En que no pòt contrèure matrimoni.*—3. *En que té fays.*—

4. *En que ocupa un puesto elevat.*

ENDEVINAYA.—*La Mòrt.*

GEROGLIFICH.

(Aquest va p'ets inqueros que braveljan d'endevinarlos tots.)

III I I I III I III +

2531

× 4

10124

J1ST

Son VI I I I III

M. BORRÁS.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla un rey à un capellà?

2. ¿Y un pagés à un farolista?

3. ¿Y un còssi à una còrda d'estendre?

4. ¿Y un hòmo vey à una taula redona?

DOS FUSTÉS DE BUJA.

ENDEVINAYA.

Sense volè, molts la diuen,
L'apren es qui no la sab,
La fan aquells qui se mòren,
La canta cèrt animal.

P.

(Ses solucions, dissapte què té, si som rius.)

8 NOVEMBRE DE 1879.

Estampa den Pere J. Gelabert.